

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla dr. Szűcs Péter ügyvéd által képviselt "A"-né I.r., és "A" II.r. **felpereseknek** dr. Paukovits Vilmos ügyvéd által képviselt "B" **Kórház alperes** ellen 10.000.000,- forint nem vagyoni kártérítés iránt indított perében - mely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében perbe lépett a dr. Böröczky Miklós ügyvéd által képviselt "C" Biztosító Rt. beavatkozó, a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság által 2006. december 1.napján meghozott P.20.714/2004/73. sorszám alatt meghozott ítélete ellen az I-II.r. felperesek által 74., az alperes által 75.sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit részben megváltoztatja.

Az alperes által az I.r. felperesnek 15 napon belül fizetendő nem vagyoni kárpótlás összegét 2.000.000.- /Kettőmillió/ Ft-ra és ezen összeg után az elsőfokú ítélet szerinti kamataira leszallítja.

Az alperes által a II.r. felperesnek 15 napon belül fizetendő nem vagyoni kárpótlás összegét 4.000.000.- /Négymillió/ Ft-ra és ezen összeg után az elsőfokú ítélet szerinti kamataira leszallítja.

Az alperes által az I. és II.r. felperesek, mint egyetemlegesen jogosultak részére 15 napon belül fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1.700.000.- /Egymillió-hétszázezer/ Ft-ra leszallítja.

Ezt meghaladóan a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Köteles az I. és II.r. felperes 15 napon belül egyetemlegesen megfizetni az alperes részére 100.000.- /Egyszázezer/ Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett kereseti és a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében többek között kötelezte az alperest a tétel szerint megjelölt vagyoni kár, valamint járadék megfizetésére. Egyben kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 4.000.000,- forintot, míg a II.r. felperesnek 8.000.000,- forintot és ezen összegek után 2000.február 5. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint - mint egyetemleges jogosultaknak - 2.000.000,- forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Ítéletének indokolása szerint a II.r. felperes 1983.február 11.napján agyvérzést kapott, amelynek következtében lerokkantosították III. csoportba tartozó rokkant lett. 1985-től a II.r. felperes II. csoportú rokkant, 1997-től III. csoportú rokkant volt. 1996. óta magas vérnyomásos megbetegedésben, 1998. óta cukorbetegségben szenved.

Rokkantosítása ellenére a II.r. felperes aktív életet élt, házastársával az I.r. felperessel moziba, színházba jártak, évente egyszer külföldre utaztak, társasági életet éltek. A II.r. felperes művelte meg az ő kizárólagos tulajdonát képezőhrsz-ú gyümölcsös ingatlant, amelyet lényegében hétvégi telekként hasznosítottak. Szintén ő művelte a "D"...u..... szám alatti ingatlanhoz tartozó területet is, ahol állattartást és mezőgazdasági tevékenységet végeztek.

2000.február 15-én az alperes a II.r. felperes hozzájárulásával a verőér 15 percig tartó leszorításával jobb oldali fejverő-ér értisztító műtétet végzett, melynek következményeként a II.r. felperes bal oldala megbénult.

A Fővárosi Ítéltábla a 7.Pf.20.506/2004/8. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2000. február 15-én elvégzett értisztító műtét következményeként az I. és a II.r. felpereseket ért károkért kártérítési felelősséggel tartozik. A beavatkozó felülvizsgálati kérelmét a Legfelsőbb Bíróság a Pfv.E.22.137/2004/2.számú végzésével elutasította.

A II.r. felperes a 2000.február 15-én elvégzett műtét következtében a munkaképességét 100 %-os mértékben elveszítette és teljes mértékben mások ápolására, gondozására szorul, I. csoportú rokkantnak minősül. Állapota végleges, abban javulás nem várható. Az nem zárható ki, hogy idővel állapota romlani fog. A II.r. felperes teljes körű ápolásra és gondozásra szorul, a felperesek a háztartási teendőik ellátására kisegítő kénytelenek alkalmazni. A II.r. felperes a korábban általa folytatott kertművelést, mezőgazdasági tevékenységet szintén nem tudja végezni. A perbeni műtéttel összefüggésben eredetileg fennálló beszédzavara romlott, a korábban is fennálló idegrendszeri megalapozottságú ér eredetű agybántalom talaján kialakult idegrendszeri megalapozottságú lelki tünet-együttes jelentősen és kifejezetten rosszabbodott nála, ami ok-okozati összefüggésbe hozható a perbeli műtéttel.

A II.r. felperesről jelenleg az I.r. felperes gondoskodik, ő mosdatja, gyógyszerezi naponta és segít neki a helyzetváltoztatásban. A II.r. felperes állandó felügyeletre szorul, amit szintén az I.r. felperes gyakorol.

Az I. és II.r. felperesek számára az az életforma, amely együtt járt a mozi- és színházlátogatással, esetenkénti külföldi utazásokkal, megszűnt. Idejük jelentős részét otthon töltik, II.r. felperes a szükséges orvosi kezelések és az ún. „városnézések” kivételével folyamatosan otthon tartózkodik.

A megyei bíróság az I. és II.r. felperesek nem vagyoni kártérítés iránti igényét teljes egészében megalapozottnak találta. Az I.r. felperesnél megállapítható mozgásszervi, neurológiai panaszok nem hozhatók összefüggésbe a II.r. felperes műtét következtében kialakult egészségromlásával, az alperesi károkozással. Ugyanakkor az I.r. felperesnél elvégzett pszichiátriai vizsgálat alapján az állapítható meg, hogy az I.r. felperes olyan depressziós, ideggyengeségi állapotban és poszttraumás stressz-zavarban szenved, amelynek kialakulása és fennállta okozati

összefüggésben áll a II.r. felperes egészségi állapotával. Ennek megfelelően az I.r. felperes pszichés megbetegedéséért az alperes kártérítési felelősséggel tartozik.

A kihallgatott , "E", "F", "G", "H" tanúk vallomása alapján bizonyítottnak találta, hogy a II.r. felperes egészségromlása miatt az I.r. felperes élete is rendkívül nagy mértékben megváltozott. Az I.r. felperes életvezetése beszűkült, a korábbi aktív életvitelt kizárólag a II.r. felperesről történő gondoskodás váltotta fel. II.r. felperes állapota miatt az I.r. felperes nem tud házaséletet élni. A hétvégi telket nem tudja látogatni, nem tud olyan társasági és kulturális életet élni, amire korábban lehetősége volt. Ausztriában élő gyermekével kapcsolattartása beszűkült, hiszen II.r. felperessel az utazás rendkívüli nehézségekbe ütközik, őt hosszabb időre nem lehet magára hagyni.

Mindezekre tekintettel a megyei bíróság a 4.000.000,- forint nem vagyoni kár iránti igényt a károkozaskori értékviszonyok alapján megalapozottnak és megfelelőnek találta.

A II.r. felperes egészségi állapota drasztikusan megváltozott a műtét következtében. A 45.sorszám alatti igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a II.r. felperesnél olyan súlyos egészségromlás alakult ki, amely miatt állandó felügyeletre, gondozásra szorul. A helyszíni tárgyalás alapján megállapította azt is, hogy a II.r. felperessel a hozzátartozókon kívüli személy rendkívül nehezen tud kommunikálni. Ezen állapota pedig az alperes által elvégzett műtét következtében alakult ki.

A II.r. felperes az I.r. felperessel azonos módon aktív társasági életet élt, színházba, moziba járt, külföldön élő gyermekét látogatta. Az Ausztriában élő gyermekével a kapcsolattartása elnehezült, a megromlott beszédképességére tekintettel a telefonos kapcsolattartás is nehézséget jelent számára. A felperes nem tudja látogatni a lépcsőn megközelíthető hétvégi telket, élettere, életvitele gyakorlatilag az általa lakott lakásra szűkült le. II.r. felperes is akadályozott abban, hogy az I.r. felperessel házaséletet éljen.

Ezen körülményekre figyelemmel alaposnak találta a II.r. felperes 8.000.000,- forintos igényét a károkozás kori értékviszonyokat figyelembe véve.

A megyei bíróság a pertárgyértéket a Pp.24.§. (1) bekezdés a./ pontja alapján 27.563.469,- forintban állapította meg. Ugyanilyen számítást alkalmazva álláspontja szerint a felperesek 22.012.199,- forint erejéig pernyertesek lettek, amely 80 %-os pernyertességet jelent. Így a Pp.81.§. (1) bekezdés és a 12/1991.(IX.29.) IM. számú rendelet 1.§. (1) bekezdés a./ pontja és (3) bekezdése alapján a részleges pernyertességre figyelemmel az alperes által fizetendő ügyvédi perköltség összegét 2.000.000,- forintban határozta meg.

Az ítélet ellen a felperesek fellebbezést nyújtottak be, melyben kérték a megyei bíróság ítéletének a perköltségre vonatkozó rendelkezése Pp.253.§. (2) bekezdése alapján történő megváltoztatását akként, hogy az alperes a teljes perköltség megfizetésére legyen köteles a Pp.81.§. (2) bekezdése értelmében.

Fellebbezésük indoklásául előadták, hogy a megyei bíróság a perköltséget a Pp. 81.§. (1) bekezdése alapján a felperesekre kedvezőbb 20-80 %-os arányú megosztása mellett állapította meg.

Álláspontjuk szerint azonban a perköltség viselésénél nem a bíróság által meghivatkozott Pp. 81.§. (1) bekezdése, hanem a Pp. 81.§. (2) bekezdése alkalmazandó, amely szerint „ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítél ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.”

A bírói gyakorlat alapján a felperesek által követelt összeg nem tekinthető eltúlzottnak, hiszen a követelt összeg jóval több mint 50 %-át ítélte meg az elsőfokú bíróság, így az alperest a teljes perköltség megfizetésére kellett volna kötelezni, és mint kivételnél, nem alkalmazni a részleges pervesztesség szabályait a perköltség számításánál. E körben hivatkozott a Pp. kommentárjában foglaltakra is.

Az alperes fellebbezésében a megyei bíróság ítéletének megváltoztatását, az I. és II.r. felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítési összeg 1.000.000 - 1.000.000,- forintra történő leszállítását, valamint felperesek javára megítélt perköltség ennek arányában történő leszállítását kérte.

Fellebbezésének indoklásául előadta, hogy a jogalapot nem vitatja, figyelemmel a jogerős közbenső ítéletben foglaltakra.

Kiemelten hivatkozott azonban arra, hogy a megyei bíróság által megítélt 400.000, illetve 8.000.000,- forint összegű nem vagyoni kártérítés eltúlzottnak minősül, mivel ez az összegszerűségében lejárt járadékkal együtt már 40.000.000,- forint feletti alperesi fizetési kötelezettséget eredményez. Ezzel álláspontja szerint teljes körűen megtérítenék alperessel a felpereseket ért minden kárt, így a nem vagyoni kár jogcímén megítélt újabb kötelezés döntő részében kétszeres kártérítés megállapítását eredményezné.

Előadta, hogy az ítélet nem tér ki a II.r. felperesnek a 2000.évi műtétet megelőző rokkantsági besorolása, és a műtétet követő rokkantsági besorolása közötti különbség perbeli értékelésére. Ugyancsak nincs tekintettel az ítélet arra a tényre, hogy a II. r. felperes a műtét előtt nem volt teljesen egészséges ember, hiszen betegségei már 17 évvel korábban megkezdődtek.

Ellentmondásosnak tűnik az elfogult tanúk által előadott széleskörű és aktív társadalmi-kulturális élet, illetve a kiterjedt mezőgazdasági termelő tevékenység és az Ausztriában végzett folyamatos munkavégzés egyidejű teljesíthetősége is.

Hangsúlyozta, hogy nem vitatják e körben a bírói mérlegelés tág határait, de álláspontja szerint a megyei bíróság az Alkotmánybíróság által is megfogalmazott „mértéktartás” elvét megsértette.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben a megfellebbezett részében a megyei bíróság ítéletének helybenhagyását kérték és igényt tartottak a másodfokú perköltség megfizetésére is.

Vitatták az alperes azon álláspontját, hogy a nem vagyoni kártérítés megítélése az alperes kétszeres marasztalását jelentené. Hangsúlyozták, a 34/1992.(VI.1.) AB. határozat értelmében a nem vagyoni kártérítés funkciója az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozása egy olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával, amely az elszenvedett sérelemért kb. egyenértékű, de másnemű előnyt nyújt.

A nem vagyoni kártérítés a polgári jogban nem keletkeztet új felelősségű tényállást, hanem a személyhez fűződő jogok megsértéséért járó felelősség egyik szankciója és reparáló céllal kerül megállapításra. Így nem lehet kétszeres kártérítés megállapításáról beszélni, hiszen az alperes felróható magatartása folytán a felpereseknek a polgári jog szabálya szerint kárként jelentkezik az elmaradt haszon, a tényleges kár, illetőleg a személyhez fűződő jogsérelem, amely inmateriális kár.

Előadták, hogy a megyei bíróság ítéletében figyelemmel volt a II.r. felperes műtetet megelőző rokkantsági besorolására is. Az ettől eltérő alperesi hivatkozás minden alapot nélkülöz. A II.r. felperes korábbi állapota megítélésük szerint irreleváns, hiszen bizonyított, hogy az alperesi beavatkozást megelőzően a felperesek teljes életet éltek.

A tanúk elfogultságára vonatkozó állítás megalapozatlan, hiszen korábban erre vonatkozóan az alperes nem hivatkozott, ezen előadását semmi nem bizonyította.

Megalapozatlan a mértéktartás elvárására vonatkozó alperesi hivatkozás is, mivel az alperes által meghatározott 1-1.000.000,- forint nem vagyoni kár a bekövetkezett kárhoz viszonyítottan jelentősen alulértékelt.

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§. (3) bekezdése alapján a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta el és a felperesi fellebbezést alaptalannak, míg az alperesi fellebbezést részben megalapozottnak találta az alábbi indokok alapján.

A megyei bíróság ítélete az I.és II. r. felperesek nem vagyoni kárpótlási követelése elbírálásánál helytállóan a Ptk.355.§-át vette alapul és

figyelemmel volt az annak alapján kialakult bírói gyakorlatra. A beszerzett igazságügyi orvos- és pszichiátriai szakvélemények, valamint a kihallgatott tanúk vallomása alapján. helyesen vette számba az alperes kártérítő felelősségét megalapozó magatartással összefüggésben a felpereseknél a mindennapi életvitelükben jelentkező hátrányok tényét.

A károkozás folytán a felpereseket megillető nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsultak személyi körülményeit, a társadalomban elfoglalt helyzetüket, a káreseménynek a károsultak személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni.

A megyei bíróság helyesen állapította meg a károkozás következtében a II.r. felperesnél kialakult egészségkárosodást, amelyek a II.r. felperes mindennapi élettevékenységére is kihatnak. A káresemény káros fizikai és lelki következményei a II.r. felperesnél a hátralévő életében fennmaradnak és arra kényszerül, hogy a megváltozott adottságaihoz igazodó életmódot alakítson ki és szükségképpen elesik a jövőben olyan lehetőségektől, amelyekkel a hasonló korú emberek élhetnek. Éppen ezekre a körülményekre figyelemmel a nem vagyoni kárpótlás mértékét olyan összegben kell megállapítani, amely alkalmas a II.r. felperest ért hátrányok csökkentésére, kiküszöbölésére.

Azonban az ítélet tábla álláspontja szerint a megyei bíróság nem kellő súllyal értékelte a II.r. felperesnél azt az ítéletében is szereplő tény, hogy 1983. februárjában agyvérzést kapott, majd ezt követően rokkantosították. Előbb III.fokú, majd II.fokú rokkant, végül 1997-től III. csoportú rokkant lett.

Kétségtelen, hogy a tanúk vallomása szerint ennek ellenére teljes életet élt, de nem hagyható figyelmen kívül, hogy nem a perbeli beavatkozás miatt lett rokkant, bár élete nem vitásan rendkívüli mértékben megnehezült a beavatkozás következtében.

A tanúk vallomása még ha egyébként elfogultnak nem minősíthetők is - szubjektív vélekedésen alapul, szemben az objektív adatokat tartalmazó orvosi dokumentáció adataival.

A felperesi fellebbezési ellenkérelmi érveléssel szemben releváns a II.r. felperes beavatkozást megelőző egészségi állapota, mivel az alperes

felelőssége csak a perbeli beavatkozással közvetlen okozati összefüggésben felmerült hátrányokért áll fenn.

Ezen kívül a megyei bíróság nem vette megfelelő mértékben számításba azt a tény, hogy az I. és II.r. felperesek részére vagyoni kárként olyan tétel is megállapításra került, amelyet a nem vagyoni kárpótlási igénynél valamilyen formában értékelni kell. Ugyanis a nem vagyoni kár a vagyoni kárral nem fedezett inmateriális kár reparációját szolgálja. Ez vonatkozik a gépkocsival való „városnézés”-sel kapcsolatos költségekre, a II.r. felperes beszűkült életében az egyik szórakozási lehetőség az ezzel való városnézés. Ezen a jogcímen a megyei bíróság az ítéletének 12. pontjában 2000.július 1.napjától 2006. november 30-áig terjedő időszakra havi 3.000,- forintot, összesen 231.000,- forintot, 2006. december 1.napjától pedig havi 3.000,- forint járadékot, illetve ezen összeg után középátlagos időtől kezdve a törvényes mértékű kamatokat is megítélte.

Éppen ezekre a körülményekre figyelemmel a nem vagyoni kárpótlás mértékét olyan összegben kell megállapítani, amely alkalmas a felpereseket ért hátrányok csökkentésére és kiküszöbölésére. 2000.évben az értékviszonyok mások voltak, mint jelenleg, és a kamatfizetési kötelezettség mellett az ítéltábla álláspontja szerint az I.r. felperes vonatkozásában 2.000.000,- forint, míg a II.r. felperes vonatkozásában 4.000.000,- forint alkalmas a kialakult hátrányok enyhítésére, és megfelelően szolgálja a jogintézmény alkalmazásával elérni kívánt reparációs célokat. Az alperes által meghatározott 1.000.000 - 1.000.000,- forint ezen célok elérésére nem alkalmas.

Az ítéltábla nem osztotta a felpereseknek a teljes perköltség megfizetésére vonatkozó fellebbezési érvelését sem.

A Pp.81.§-ának (2) bekezdése szerint ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

Ennek alapján a részleges pernyertesség eltérő szabálya akkor alkalmazható, ha a keresetben érvényesíthető követelés nem minősül nyilvánvalóan túlzottnak ahhoz képest, amilyen összeget a bíróság a felperesek javára megítélt.

Adott esetben az I.r. felperes 4.000.000,- forint, míg a II.r. felperes 8.000.000,- forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Ugyanakkor az ítéltábla az I.r. felperes javára 2.000.000,- forintot, míg a II.r. felperes javára 4.000.000,- forint nem vagyoni kárt ítelt meg, amely az eset valamennyi körülményét értékelve túlzottnak minősül. Ezért az eltérő szabály alkalmazásának nem volt helye.

Ezért az ítéltábla a Pp.81.§. (1) bekezdése szerinti szabályt alkalmazva az alperes által fizetendő részperköltség összegét 1.700.000,- forintra leszállította.

Mindezen indokok alapján az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban az I. és II.r. felperesek túlnyomórészt pervesztesek lettek, így a Pp.81.§. (1) bekezdése értelmében ők kötelesek az alperes áfá-t is magába foglaló másodfokú perköltségét megfizetni.

A peres eljárásban a felperesek személyes költségmentességben részesültek, az alperes pedig személyes illetékmentes, így a felmerült fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13.§. (1) bekezdése és 14.§-a, illetve az Itv.5.§. (1) bekezdés c./ pontja alapján az állam viseli.

Győr, 2007. évi november hó 15. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Lezsák József sk.
bíró